

І чужому навчаючись,
і свого не чурайтесь...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
201 434-0237
201 434-0807
УНСоюз: 201 435-8740
— Тел. в Нью-Йорку: —
"Barclay" 7-4125
УНСоюз: Barclay 7-5337

РІК LXXII. Ч. 132. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ-ЙОРК. ЧЕТВЕР, 15-го ЛІПНЯ 1965 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 15, 1965 No. 132. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 14 липня 1965 року

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ЛІНДОН Б. ДЖАНСОН заявив під час своєї вітрової пресової конференції, що він докладно всіх зусиль для розв'язки питань, зв'язаних із становищем негритянського населення в США. Водночас із цим Президент признав, що в минулому він зробив чимало помилок в цьому відношенні. Це признание президента Джансона було відповіддю на закиди провідників республіканської партії, що Джансон, будучи конгресменом і потім сенатором, ставився негативно до урівноваження негрів із білими і що він зокрема багато разів голосував проти законопроектів, зв'язаних з громадянськими правами.

АМЕРИКАНСЬКИЙ САТЕЛІТ МАРІНЕР IV, випущений в космічні простори ще 28 листопада минулого року, починає в середу 14 липня о год. 8.20 вечора фотографувати планету Марс із відстані 7 000 миль. Буде відбуватися це фотографування з допомогою спеціальної космічної камери, яка важить 575 фунтів і триватиме 25 минут. Перших фотографій сподіваються на Землі в четвер увечі.

НА СТАНОВИЩІ ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ ЗДА, що його займатиме Дін Ракс, не буде ніяких змін — заявив президент Джансон під час своєї пресової конференції. Проголосив цю свою заяву Джансон у зв'язку з погослоками, що державним секретарем мав би бути призначений теперішній секретар оборони МекНамара, або Генрі Кебот Ладж, обраний востанок на пост амбасадора ЗДА до Південного В'єтнаму.

СЕНАТСКА КОМІСІЯ ДЛЯ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ почала в середу 14 липня с.р. переслухання в справі Домініканської Республіки, зокрема у зв'язку з дефіцією уряду президента Джансона вислати туди американське військо. Найперше були переслухані: представник державного департаменту підсекретар для економічних справ Томас П. Манн та заступник секретаря оборони Сайрус Р. Ванс.

СУДДА ФЕДЕРАЛЬНОГО АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ — НЕГР ТУРГУД МАРШАЛЛ, призначений президентом Джансоном на становище заступника генерального прокуратора ЗДА, і буде першим негром на цьому почесному пості. В минулому Т. Маршалл був правним дорадником Крайової асоціації для прогресу кольорового населення. Одним із обов'язків заступника генерального прокуратора є репрезентативність ЗДА перед Найвищим Судом.

ПРОВІДНИКИ НЕГРИТЯНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ В БОГАЛУЗІ, СТЕВЕН ЛУЗІЯНА, відкинули особистий заклик губернатора стефту Джана Дж. МекКейтеяна припинити демонстрації і протестатійні походи негрів у цьому місті на протязі тридцяти днів і заявили, що ці демонстрації будуть продовжуватися. Губернатор прилетів до міста спеціально до Богалузі, щоб відбутися односторонньому розмові з репрезентантами негрів. Після одержання відмовної відповіді губернатор звернувся із закликом до білих, щоб вони ігнорували негритянські демонстрації і не реагували на них.

В ПАНАМІ ВІДБУВАЄТЬСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ДЕРЖАВ ЦЕНТРАЛЬНОЇ АМЕРИКИ, головною темою наради якої є боротьба з комуністичною інфільтрацією і субверсією в цій частині Західної Гемісфери. Конференція проходить за замкненими дверима і триватиме п'ять днів. Конференцію, в якій беруть участь представники урядів і міністри безпеки Панами, Коста Ріки, Нікарагуа, Гондурасу і Сальвадору, відкривав панамський президент Марко А. Роблес.

НА СТАНОВИЩЕ НОВОГО ДИРЕКТОРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ ЗДА, що його займатиме Карл Т. Ровен, який подав востанок до димісії, призначено — згідно із повідомленнями президента Джансона у вікторію 13 липня — ватингтонського адвоката Леонарда Г. Маркса. Маркс є особистим приятелем Президента і правним дорадником телевізійної станції КТВС в Остині, Техас, що її власником є родина Джансонів.

У СВІТІ

МОЖЛИВІСТЬ ПОКЛИКАННЯ РЕЗЕРВ, ЗБІЛЬШЕННЯ ОБОРОННОГО БЮДЖЕТУ та інших „нових і серйозних рішень" у зв'язку з війною у В'єтнамі сивив президент Джансон під час пресової конференції у вікторію 13-го липня. Все ж такі досі ці рішення ще не були винесені, але Президент підтвердив потребу вислати нових військових частин до В'єтнаму.

МОСКВА ПОГОДИЛАСЯ ПРОДОВЖУВАТИ ПЕРЕГОВІРИ В СПРАВІ РОЗБОРІННЯ і вони мали б розпочатися знову в Женеві вже цього літа — заявив президент Джансон на пресовій конференції, вітаючи цю згоду, як „заохочуючий розвиток" та називаючи її „далішим кроком" у намаганнях зладити міжнародне напруження, викликане війною у В'єтнамі.

ІНДІЯ ВИЗНАЛА АРАБСКУ ЛІГУ та РІШИЛА НАВ'ЯЗАТИ З НЕЮ ДИПЛОМАТИЧНІ ВЗАМИНИ. Арабська Ліга, як відомо, об'єднує 13 арабських країн: Алжир, Ірак, Йордан, Кувейт, Ліван, Лівію, Марокко, Сауді Аравію, Судан, Сирію, Тунісію. Об'єднана Арабська Республіка (Єгипет) і Ємен. Індія, яка визнає Ізраїль, хоч не має з ним повних дипломатичних відносин, є першою країною, яка визнає формально й фактично Арабську Лігу.

ЗАКІНЧАЮТЬ РАБІВІЙ І ЖИДІВСЬКИХ УЧИТЕЛІВ ДО РУМУНІЇ. З таким закликом до життя в світі звернувся головний раб Румунії Мозес Розен під час виступу на Світовому Жидівському Конгресі, що саме тепер відбувається в Страсбурзі у Франції.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛІТАКОНОСЕЦЬ ШАНГІ-ЛЯ залив оливу воду і пісок купальню пляжі славного французького курорту Рів'єра, як один моряк на літаконосці натиснув поміжком іншим „гудзик". Проте „французька філософія" і американська спритність швидко очистили воду і пісок із густої і липкої оливи й тисячі вакаційників могли продовжувати свою купальню.

БОРІТБВА З ПРОТИЗАКОННИМ ПОШИРЮВАННЯМ НАРКОТИКІВ У СОВЕТСЬКОМУ СОЮЗІ з новою проблемою для совєтського уряду, або щонайменше вперше про неї заговорено на штабштах преси. Московська „Советская Росія" повідомила про суд і засуд продавців наркотиків у сибірському місті Омськ, вкортці після того, як повідомлено про доповнення совєтського кримінального кодексу встановленням кари до п'яти років ув'язнення за нелегальне поширювання наркотиків.

АЛЕКСЕЙ КОСИГІН ЗАЯВИВ У ПРОМОВІ у Волгограді, що Совєтський Союз „твердо тримається обраного курсу політики щодо В'єтнаму" — без уваги на натиск з боку Вашингтону та Пейпінгу. Косигін ще раз підтвердив солідарність із комуністичними „борцями за свободу" у В'єтнамі, але застерігав, що СССР „не піддає на авантюри". Майже в тому самому часі підписано у Москві нову угоду про економічну допомогу Совєтському Союзу Північному В'єтнаму.

„ВЕЛИКА ЧЕРВОНА" В ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ

Вояки славної Першої Дивізії Піхоти ЗДА, що її називають „Велика Червона" авіантажуються з транспортних кораблів в пристані Кам Ранг в Південному В'єтнамі.

НОВІ ГРАМОТИ ТА ІНШІ ВДОСКОНАЛЕННЯ УНСОЮЗУ ВИКЛИКАЛИ ЖИВИЙ ВІДГОВІР

Джерзі Сіті. — З Головної канцелярії УНСОЮЗУ повідомляють, що введені з початком цього місяця нові, численні вдосконалення забезпечення служби УНСОЮЗУ для українського громадянства ЗДА і Канади, не зважаючи на гарячий літній час, дуже очікували союзове життя та викликали велике зацікавлення серед широких громадських кіл. Особливо цікавляться члени і не-члени УНСОЮЗУ новими, десять - і п'ять-річними терміновими грамотами забезпечення, які дозволяють за мінімальну вартість здобути справжнє забезпечення на високу суму, від п'яти до п'ятидесяти тисяч доларів. За вартість, яку треба „декількох" платити за тисячу доларів забезпечення, можна набути термінове забезпечення на суму від десяти до п'ятидесяти тисяч доларів! Союзні організатори й відділові секретарі засипають Головну канцелярію запитаннями відносно того нового роду забезпечення, хоч і вишлють друком окремі вказівки відносно всіх нових, введених УНСОЮЗУ, та видано в двох мовах окрему брошуру про термінове забезпечення. Всі цікавляться цією досі небувалою можливістю високого й одночасно дешевого забезпечення. Відділи та Головна канцелярія висилають на бажання загалом брошури.

Саме вишлють в друку нова книжка вказує на всі роди забезпечення, яке УНСОЮЗУ видає членам. В цій книжечці введено важливу новість, а саме попередньо II вступом п. н. „Що є в цій книжечці і як нею користуватися", який є наче коротким підручником життєвого забезпечення. Цю нову книжечку вкладають розіслані всім секретарям Відділів та організаторам УНСОЮЗУ.

Попільшення в забезпеченні діяльності подікалися головні союзові органи. Надходило повідомлення про окружні збори й наради в справі переведення в життя цих поліпшень. Ось в найближчому п'ятницю 16 липня с.р. відбудуться інформаційні збори в Нью-Йорку о год. 7.30 вечора в приміщенні Народного Дому, і того самого дня в Джерзі Сіті, о год. 7 вечора, також в місцевому Народному Домі. На ці збори запрошені не тільки союзові діячі та члени, але також всі, які цікавляться новими вдосконаленнями забезпечення діяльності УНСОЮЗУ.

Окреме зацікавлення викликало підвищення віку, при якому треба кандидатів на члена піддавати лікарським оглядам. Здорові люди можуть забезпечитися до сорока років життя без лікарських оглядів до висоти \$ 3,000, а на нижчій сумі забезпечення навіть до 60 року життя. Ці норми обов'язують також термінове забезпечення, а що його видається тільки від \$ 5,000 вгору, тому кандидат на це забезпечення повинні перейти лікарські оглядки.

Останнім часом вишло нове видання популярної інформаційної книжечки „Факти про УНСОЮЗ". Це нове видання разом з чимало іншими інформаційними книжечками, з яких деякі ілюстрували такі відомі майстри, як Едвард Козак (Еко) та Олександр Клімко, дають широкую інформацію про УНСОЮЗ та його національну й забезпечення символістичну діяльність. На бажання Головної канцелярії УНСОЮЗУ вислали ці брошури безплатно.

У бейсболі Національна Ліга перемогла 6:5 Американську Лігу

Міннеаполіс, 13-го липня. — Традиційні вже щорічні змагання збірних Національної і Американської Бейсбольних Ліг відбулися в цьому році в Міннеаполісі в приватності 46,708 глядачів, які заповнили шість місцевий Метрополітальний Стадіон. В цій, 36-й вже, зустрічі збірних Національної Бейсбольної Ліги здобула перемогу 6:5 у цікавих та емоційних змаганнях. Спершу всі пробіги (ранс) здобули репрезентанти Національної Ліги, які по двох частинах вели вже 5:0.

В п'ятій і шостій частині збірних Американської Ліги зуміли вирівняти рахунок на 5:5. Рішальний пробіг здобув славі змагун Віллі Мейс після слабого удару його співамагуна Рона Санто. Це була шоста і рішальна про перемогу точка для збірної Національної Ліги. Цей самий Віллі Мейс також започаткував ці успішні для своєї збірної змагання сильним ударом, яким здобув він повний пробіг (гом ран) вже в першій частині змагань. Дотеперішні виступи відбу-

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЗАПОВІДАЄ НОВІ ЗАХОДИ В СПРАВІ ВІЙНИ У В'ЄТНАМІ

Вашингтон. — Президент Джансон на пресовій конференції у вікторію 13-го липня підтвердив згоди й пресові повідомлення про можливість цілого ряду нових заходів у зв'язку з війною у В'єтнамі. До цих нових заходів, між іншим, належали б частинне покликання резерви та покликання до військової служби нових річників, збільшення оборонного бюджету та „інші нові й серйозні рішення". Президент підтвердив також вістку про „основне збільшення" кількості американських сухопутних військ у В'єтнамі, з уваги на нові небезпеки і труднощі, що їх військам збільшена армія на Південний В'єтнам з півночі. Про потребу збільшення американських збройних сил у В'єтнамі та збільшення видатків на дальній більйон доларів згадували вже законодавці в обидвох палатах Конгресу. Президент Джансон заявив, що остаточні рішення в цій справі будуть винесені після того, як він дістане в наступному тижні звідомлення про ситуацію у В'єтнамі від секретаря оборони Роберта МекНамара та від нового амбасадора у В'єтнамі Генрі Кебота Ладжа. Відкликаючись на те, що ЗДА мають договірне зобов'язання обороняти В'єтнам перед комуністичною агресією, президент Джансон заявив, що „ми зробимо все необхідне", бо ніхто з американців „не бажав би, щоб їх Президент поступав незгідно із зобов'язаннями та честю їхньої країни". При цьому президент Джансон знову підтвердив, що ЗДА завжди готові дебатувати для мирного поладження конфлікту, але що для цього „немає найменших познань з комуністичного боку". Тим часом у самому В'єтнамі погана погода децю припинила інтенсивність воєнних дій і цю ситуацію американці використовують для закріплення своїх баз та для очищення околиць від комуністичних партизанів.

Москва погоджується на відновлення переговорів у справі роззброєння

Вашингтон. — Президент Джансон на пресовій конференції повідомив, що совєтський уряд погодився на відновлення і продовження міжнародної конференції у справі роззброєння. Відновлення розмов мало б — згідно з американською пропозицією — починатися вже з кінцем липня в Женеві, але на це потрібно ще згоди всіх 17 країн, що заступили на цій конференції в Женеві. Конференція в справі роззброєння, яку веде Комітет Роззброєння про Об'єднаних Націй, почала три роки тому і в ній не брала досі участі Франція.

Цієї суботи на Союзівці: ЗАКІНЧЕННЯ ДІВЧОГО І ЗАПОЧАТКУВАННЯ ХЛОП'ЯЧОГО ТАБОРУ ТА МІСТЕЦЬКО-РОЗВАГОВА ІМПРЕЗА

Союзівка. Кергонскон, Головною атракцією кінця тижня на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскільських горах буде закінчення дівчого та зачаткування хлоп'ячого дитячого табору в суботу перед полуднем і традиційна вже культурно-розвагкова імпреза ввечері.

Формальне закінчення дівчого табору відбувається у вільні, 11-го липня, під час Служби „Лавія" о год. 10-й передполуднем. Таборування закінчує 50 дівчаток під проводом цьогогороднього керівника дитячих таборів пані М. Гименець, який допомагають „сестрички" і „братчики". Таборування закінчення матимуть відповідний „попис" набутих знань: пісень, деклямацій, танків. Гостям раді. До хлоп'ячого табору зголошено до 40 учасників. На час хлоп'ячого табору зголошено до 40 учасників. На час хлоп'ячого таборування, з уваги на те, що можливість відокремленого приміщення, в таборі залишається також і об-

межена кількість дівчаток. Хлоп'ячий табір, як і досі дівчий, вестиме пані Марія Гименець. У неділю, 18-го липня, яка започатковує відпочування Тижня Поневолених Націй в обидвох каплицях Союзівки, католицької і православної, будуть відправлені Служби Божі в наміренні українського народу. Минулої неділі, 11-го липня, під час Служби Божої в католицькому обряді, прекрасно співав на швидко руку зорганізований і диригований проф. Романом Левчицьким хор із працівників та гостей Союзівки.

У програмі культурно-розвагкової імпрези в суботу ввечері виступлять: солістка Нюйорської міської опери Марія Лісогір, який на фортепіано акомпанюватиме Оля Дмитрів, та артисти Ярослав Пінот і Оксана Рудакевич з Філадельфії.

Після програми, як звичайно, будуть танці під живий неомор при звуках оркестри „Амор".

Тенісові першості СУАСТ-Схід відбудуться на Союзівці

Союзівка. Кергонскон, Н. П. — В дні 17 і 18 липня відбудуться на відпочинковій оселі УНСОЮЗУ — Союзівці традиційні вже щорічні тенісові першості Союзу Українців - Американських Спортів Товариств — Схід, що є філією Української Спортової Централі Америки і Канади. Ці змагання за індивідуальну першість українських тенісистів на Сході ЗДА будуть проведені в окремих конкурсах чоловіків, жінок, юнаків і юначок. Початок змагань визначений на 9-ту годину ранку в суботу. Влаштує їх Карпатський Лешетарський Клуб у трьох вільних від праці днях, зв'язаних із Днем Праці, на багатьох коротка Союзівка. Перед літнім сезоном управа Союзівки подбала про відповідне відновлення та приведення до найкращого стану усіх тенісних кортів.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ЄПІСКОП Я. ГАБРО ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ В КИРИЛО-МЕТОДІВСЬКИХ СВЯТКУВАННЯХ

Гростон, Тексас. — В неділю 18 липня с.р. за ініціативою місцевої української католицької парафії відбудуться тут урочистості для відзначення місійної праці слов'янських Апостолів Кирила і Мефодія. В тих святкуваннях візьме участь Преосвящений Кир Ярослав Габро — шкільський Владика.

КОЛЬОРОВІ КАРТКИ ЕДВАРДА КОЗАКА „В 50-РІЧЧЯ УСО"

Нью-Йорк. — Видавництво „Червона Калина" видало цього року, у зв'язку із 50-річчям Українських Січових Стрільців альбом кольорових карток відомого українського малайра і гумориста, редактора видавця „Ліса Микити" Едварда Козака. Альбом охоплює дванадцять місцевих малюнків Едварда Козака — усіх за сюжетами стрілецьких пісень „Іхав стрілець на військовку", „Видиш, брате мій", „Хто живий, вставай", „А ми тую червону калину", „І склянка зночі дівчині", „Попереду Цяпка" та інші.

КАНАДІНСЬКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕКТОР В АФРИЦІ

Едмонтон. — Вліті 1965 року учитель Роман Пивовар буде лектором впродовж 6 тижнів у Африці. Він буде викладати у літній школі для африканських учителів. Канада вишле 20 учителів-лекторів до Африки цього літа. Р. Пивовар учителював у Альберті 14 років. Терпер він є віцепринципалом школи Честермір. Минулого року лектор у Африці був також канадський українець Михайло Костик з Едмонтона.

ЗБІРКА ПОЕЗІЙ МИХАЙЛА ШАРКА

Торонто. — Відомий із своїх спогадів п. н. „Діти війни" письменник і громадський діяч Михайло Шарка видає тепер збірку своїх патрістичних і ліричних поезій п. н. „Розсипані перли". Збірка має тиме автобіографічний характер і буде ілюстрована багатьма фотографіями з життя автора.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ (Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ДЕНЬ І НІЧ

Озимий клин на Вінниччині цього року значно розширився. — пише 29 червня кореспондент „Радянської України". — А комбайновий парк залишився той самий. Як бути? В волості „Ударник". Немірівського району, п'ять комбайнів. На кожні з них садять в цьогорічній жнива по два комбайнери. Працівати-муть на дві зміни.

ТРЕМБІТИ СПОВІСТИЛИ...

„Чабани в високих поліногах і виноградарі з долини Тиси, лісоруби Рахівщини і гірники Солотвини разом з трулярами Ужгороду зібралися на центральному стадіоні. Високий в небо піднявся величезний червоний прапор з портретом Леніна.

Дзвіноколось трембіти сповістило про початок „свят" з нагоди 20-річчя возз'єднання Закарпатської України з радянською Україною. („Радянська Україна" з 29 червня).

СКАЧИ ТАК, ЯК ПАРТІЯ КАЖЕ

Партійний секретар Рівенської області пише в „Радянській Україні" з 29 червня, що небагато часу минуло, відколи в Москві ухвалили рішення про сільське господарство, а „яке відчутті їх благодотворні наслідки". Це видно зокрема, в галузі тваринництва. Заготовлено молока майже на 15 тисяч тонн більше.

І ВОДИ ЖАЛКО

Фейлетист К. Босенко у „Радянській Україні" з 29 червня пише, що без води ні промови не виголосити, ні напромовних танців не зробити, ні борщу не зварити.

ОДНОМУ — ЗА ВОЛГУ, А ДВОМ — ЗА ДУНАЙ

„Радянська Україна" з 27 червня надрукувала „Студентський вальс" (слова Андрія Малишова, музика — Платона Майборода). У вальсі — також своєрідна „лінійна романтика" для українських студентів: А завтра доріженки всіх розведуть! Заграй нам, гітаро, заграй! Одному за Волгу поділасяся путь. А двом — аж за тихий Дунай.

СВОБОДА **SVOBODA**
FOUNDED 1893
Published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1109 of Act of October 3, 1917 - authorized July 31, 1918.
Address: "SVOBODA" P. O. Box 348, JERSEY CITY, N.J. 07303

Надія на Америку

Багато у світі є надія на Америку. Сміливо можна твердити, що наразі це є в світі волеюбна людина або нація, яка не зв'язувала б з Америкою якоїсь надії. Але не про це — можна б сказати — глобальні надії на Америку тут мова, хоч і ці надії, як і масою на думці, є їх частинкою.

Ми мали нагоду розмовляти з однією жіночкою-селянкою, яка недавно приїхала до Америки з нашого колись галицького, а тепер „радянського“ села, переживши польську „конституцію“, німецьке „генерал-губернаторство“ і більшовицьке „визволення“. Багато цікавого, дуже цікавого, можна почути від такої людини, що сприймає життя найбільш безпосередньо, часто інстинктивно.

Наша співрозмовниця говорить майже літературною мовою. Зникло таке колись типове для галицького села „сі“, натомість лексикон збільшився багатьма гарними українськими літературними словами і зворотами. Але це — тільки один бік медалі. З другого ж боку, коли розмова заходить про працю чи владу, вживають у великій мірі російські, часом дещо зукраїнізовані слова і звороти. Зразу видно: земля українська, українська людина, але влада — чужа, російська.

На селі, як і в місті — біда, Колгоспник і робітник заробляють від 60 до 90 рублів місячно, ціни неймовірно високі, до того ж бракує товарів першої потреби. Церкві одну за одною закривають, і не багато їх уже по селах залишилося. Люди переконані, що деякі з небагатьох священників, які ще залишилися, це агенти влади, і не мають до них довіри. Будівельна ситуація по селах поліпшилася: якщо колгоспники поцяткували вигородити корову, то за неї він може дістати деревину на хату, і навіть допоможуть її збудувати. Поліпшилася медична опіка, хоч бракує медикаментів. Хто може, відіска до міста. Головним засобом прожитку є крадіжки. Не вкрадеш — не маєш, кажуть усі, включно із „бригадами“ та іншими підпайчачами.

У медлі і вільні від праці дні, яких не багато, село — „чиста Америка“: дівчата і хлопці, жінки й чоловіки — кожен має на собі щось або і все, від голови до ніг, за океану. Між хлопцями, — каже наша співрозмовниця, — найбільший попит мають тепер вузькі американські штани, а між дівчатами — американські сукнінки і вузля. Постачають їх, очевидно, рідні і приятелі з Америки, солони оплачуючи союський гарач-міто. І коли наша співрозмовниця виїжджала до Америки, то загальне прохання було: напийте нас про американську мову!

З розмови вивисно недвозначний: навіть у таких щоденних справах, як одяг, музика і поведінка, населення не тільки міста, але й села інстинктивно відкидає совєтське і волює гужит за американським. Жадного впливу не має ані з кожним днем посилювана совєтська пропаганда проти „американської гарячки“, ані навіть навіня всюдю і в кожного свідомість, що одного дня можуть знову повернутись дракєнські репресії: нарід прагне американського у виразному протиставленні до совєтського.

Зміни в Польщі

Широкий відгомін серед польської еміграції і також в західній пресі викликали проведені в Польщі наприкінці червня ч. р. зміни, зокрема підпорядкування польських єлїярних військ, т. зв. зльїз безпеки, безпосередньо міністерї оборони. Досї ці з'їднання перебували під командуванням і з диспозиції міністра внутрішніх справ, що ним є ославлений польський „кагебіст“, генерал Мєчєслав Мочар. Визначували як „Корпус внутрішньої безпеки“, ці зорганізовані мілїтарно відділи поліції відігравали в Польщі роль подібну до сталінських військ НКВД. До 1956 року жертвою цього „корпусу безпеки“ стали не лише десятки тисяч безневинних польських громадян, але й чимало комуністів, між ними навіть і теперішній секретар польської компартї Владислав Гомулка, який, прийшовши в 1956 році до влади, значно обмежив компетенції і впливи зневаженої населенням „безпеки“. Згодом Гомулка під тиском ортодоксальних комуністичних кіл був примушений повернути „корпусові безпеки“ ширшу „свободу діяння“ і навіть поклікав до його керівництва ославленого своїм терором ген. М. Мочара.

Західні коментатори пробують вьяснювати цю зміну, як нїби „відставку“ весільного ген. М. Мочара, або ж просто, як намагаєні Гомулки балансувати впливи окремих секторів комуністичної партії. Беручи до уваги „активність“ ген. Мочара в очолюваному ним комбатантському „Союзї борців за свободу і демократію“, треба думати, що функції і компетенції ген. Мочара поширено на зовнішній відтінок — з завданням розклатї і здемобілізувати польську еміграцію, златати її спротив у відношенні до комуністичного режиму в Польщі. А це завдання для Варшави й Москви важливіше, як очолювання „Корпусу безпеки“.

В. Кордовський

ПРОТЕСТИ НЕ ДАЮТЬ БАЖАНИХ НАСЛІДІВ

У „Свободі“ з 2-го липня виїщено статтю Оксани Савойки — Мїз п. з. „Ту Гум іт мей коїсерн“. Авторка цілком слушно обурюється тим, що в американських підручниках і енциклопедїях наводиться фальшиві данї з української історії і України трактується, як „Росїя“, з самих доточів її існування. Авторка закликає українців надіслати свої протести проти цього до редакторів та видавців підручників і енциклопедїй.

Справа з перекручуваннями історії України, а з тим і підшванням Москвичини до історії України не конче залежить від доброї чи злої волї упорядників американських підручників та енциклопедїй.

Учені ЗДА і інших країн, пишучи історію Росїї, а з нею й України, користуються здебільша матеріалами російських істориків. Для того, щоб написати правдиву історію, треба мати доступ до архівних матеріалів, а такого доступу чужинці — історики не мають. До того ж вони не завжди здають собі справу з того, що російські історики традиційно пишуть історію України і Росїї в шовіністичному дусї.

Це виразно ствердив свого часу Катюхін, підпачий московського Посольського Приказу у зв'язку з Переяславською угодою:

„Пішут онї (агенти московського уряду) в статїяхних списках не протїв того, как говорено, (а) прекрасно, разумно, высловлюючи свой разум на обмѣнства, через то, чтоб достать у царя себе честь и жалованіе болыше; не сраматыя тогь творїтї, по неже о том, кто на нїх может о таком деле объявить. Для чего так творят? Для того: російскаго государства люди прїродою своею спесивы, необычно ко всякому делу, по неже в государствах своих наученія нікакого добраго не імють и не присмют, кромє спесїства и безстыдства, и ненавїстї, и неправдї.“ (Ювілейний Збірник на пошану акад. Д. Багалїя, стор. 581, Київ, 1927 р.).

Оце — найкраще свідчення, як російські історики перекручують події, принасовуючи їх до інтересів московського імперіалїзму та до бажання правителів. Це систематично переводилося й тепер переводиться. Росїйська цензура не пропускала до друку того, що не відповідало інтересам російської великодержавности, а це рїшєше московської експансії і політичї зльїття всіх навколишніх народів в одну імперію.

Найбільшою жертвою такої фальшувани вїпала історїя старої Русько — Української держави, себто Київської

• В Шведсько-африканському Союзї 452 особи засуджено на в'язничї кари разом 2.339 років за „злочини“ — принадлежності до нелегального Африканського Національного Конгресу, грошового підтримування його, участї в його збїрках і т. п. Коло 3.000 жінок і дітей опинились вїсильцїу тїх засудїдїх без іїних засобів до життя. Вїлорасовий уряд безпощадно переслїдує всіх своїх опонентів.

лідах у Києві Всеукраїнську Академію Наук в 1931 році, першїй раз на мапах в кїнці 16-го столїття з'являється зазначення „Русїя“, а разом з тим і „Московщина“. До того часу ще означувало Московщину, як „Московське князїство“.

З твердженнями проф. С. Смалъ — Стоцький згодились всі учасники конференції, і деякі його позиції вони підтвердили та скріпили.

На жаль, сїе й тепер українські історики, які зв'язують початки Київської Русї з початками московської історії, підпирючи тим фальшиві твердження російських істориків.

Акад. Д. Багалїй, публікуючи тасмії документи російського уряду проти українського і чеського слов'янофільства, пише, що в Росїї „професори в своїх наукових розвідках мусїли шукати не правди, а проводити її думки, яких бажало правительство — це було вже знищенням і псуванням науки“.

З приводу праць російських істориків петербурзький професор Бодуєн де Куртєне писав: „С. „ученї“, які заплічють очї і затулюють вуха на мову фактів, підкупленї чїто в значимому значенні цього виразу заїнтересованїстї в тїм урядї або партїї, чїчерез отуманення шовїнізмом та фанатизмом, і в зв'язку з цїм фальшуючи об'єктивну реальність.“ (Гермаїє, „Український археологічний збірник“, Київ, 1926).

Особливо виразно таке брєхливє перекручування історїї виявляється в писаннях комуністичних „учених“. Вони старанно дотримуються інструкції ч. 201 російського Департаменту Полїції з 4 лютого 1914 року, в якій наказувано фальшувати науку в користь російської великодержавности, підкуповувати письменників та редакції часописів, вчити в початкових, середніх і високїх школах, що назва України походить від того, що вона була окраїною, пограниччям Москвичини, ніколи не була самостійною державою, окремою землею.

Отже, історики — чужинці, укладаючи свої підручники та пишучи свої статї в енциклопедїях на основї праць московських істориків, фактично виконують інструкцію ч. 201 російського Департаменту Полїції.

Нїякі протести проти неправдивого трактування української історії чужинцями не можуть дати позитивних наслідків, коли ми не дамо правдивих наукових доказів, таких доказів, які переконливо заперечать російські фальсифікати. Це завдання лежить на наших істориках поза межами більшовицької лїзїотї. Матеріалів для виявлення історичної правди є досить поза кордонами СРСР в працях українських і навіть таких російських істориків, як Ключевський і Покровський. Треба лише ці матеріали зібрати, упорядкувати й видати в англійській мові. Тодї, протестуючи проти неправди, що повальється в американських шкільних підручниках і енциклопедїях, можна буде свої протести підпирати науковими даними. А без цього нїякі протести не дадуть позитивних наслідків.

Леся Лисак

ЗАМІСТЬ РЕПОРТАЖУ

Коли б я була репортеркою місцевої американської газети, я стояла б 23 червня вже від самого ранку на хіднику головної вулицї нашого міста з фотоапаратом і нотатником у руках. Бо там мала проходити „парада“ веселих, гамірливих „джеїсї“ — членів „Джунїор Чембер ов камерє“, що з'їхались до Воффало на рішну конвенцію.

Коли б я була репортеркою місцевої американської газети, я напевно зовсім інакше дивилась би на цей веселїй, кольоровий похід. Я дивилась би очима читачів цієї газети, які хотїли б знати скільки тисяч молодих „бїзнесменїв“ та їхніх дружин пройшло вулицями міста, який стейт був найкраще репрезентований, чїя оркестра була найліпшою і котра „міс стейт“ найкращою.

І я напевно написала б у першу чергу про безжурний настрїй учасників паради, про їхні молодї, усміхненї обличчя, про те, як вони роздавали глядачам на вулицї квіти та солодощї. Я напевно описала б найбільш помисловий та найбільш імпозантїй „флоте“ — експонатї, я згадала б про цікаву групу дїтяч у стилізованих костюмах соняшників із стейту Мєчсуетє, про повних вервї „ковбїв“ із Монтанї, про прекрасну королеву Азалїї з Алабамаї.

І писала б про це все так, щоб читачї, які не бачили паради, могли відтворити собі в уяві симфонїю руху, кольору й звуку.

Але того червєневого ранку я дивилась на веселїй похід не очима американського репортера, а очима — як написано в моїх документах — „громадянина українського походження“. І тому я бачила все це в дещо іпшому світлї, як решта глядачів. Для них найважливішою справою було, що вона була окраїною, пограниччям Москвичини, ніколи не була самостійною державою, окремою землею.

Отже, історики — чужинці, укладаючи свої підручники та пишучи свої статї в енциклопедїях на основї праць московських істориків, фактично виконують інструкцію ч. 201 російського Департаменту Полїції.

Нїякі протести проти неправдивого трактування української історії чужинцями не можуть дати позитивних наслідків, коли ми не дамо правдивих наукових доказів, таких доказів, які переконливо заперечать російські фальсифікати. Це завдання лежить на наших істориках поза межами більшовицької лїзїотї. Матеріалів для виявлення історичної правди є досить поза кордонами СРСР в працях українських і навіть таких російських істориків, як Ключевський і Покровський. Треба лише ці матеріали зібрати, упорядкувати й видати в англійській мові. Тодї, протестуючи проти неправди, що повальється в американських шкільних підручниках і енциклопедїях, можна буде свої протести підпирати науковими даними. А без цього нїякі протести не дадуть позитивних наслідків.

Але люди, що в їхніх папках написано „громадянина українського походження“, знають, що може бути інакше. Знають, що бє трапилося в країні, яка колись була їхньою батьківщиною. І тому в них родяться рефлексї, які на першїй погляд не мають нічого спільного з безжурним настроєм паради. Цї рефлексї приходять на вид транспаренту, який посувається на самому передї. Під гаслом, виписаним на транспарентї, проходить теж весь зїзд „Джеїсї“. А воно звучить: „Фрі мен тру фрі ентєрпраїз“. Вільні люди через вільну ініціативу.

Це вже щось більше, кудї важливіше від звичайного річного зїзду комерційної організації. Це вже напруження, це вже ідея — ідея волї, недїїни. І зареком дуже доцїльно на пригадка. Пригадка дуже старої істини, що була так добре відома першим будівничим американської незалежності й державности. Вїдома тим, що закладали фун-

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„ТАБІР“ ЧИ „ЛАГЕР“?

У „Свободі“ вже були спроби на означення цього поняття. Думаю, що тут найкраще вьяснення можна знайти в книжцї А. Княжинського „На дні СРСР“. Вл. п. А. Княжинський, людина вчена, відбув десять лїт у совєтському лагєрі, і тому, думаю, він дає яснє, чїткє означення того поняття. На його думку: „так і треба було б збергти послїдовно назву „лагєр“, не українізуючи її на „табір“, — бо за вимогами психологїї мови не годиться перекладати на іншу мову тїм вьясню, що в оригіналї мають своє точнє означенє поняття“.

Слово „табір“ в українській мові в'їється з поняттям відпочинку, радощів, смїху. Воно наоєне в українській мові змїстом сонячного життя, що не знає знущання, визиску, знєнання людської честї, садїзму. І хоч слово „лагєр“ германського походження, а в московську мову прийшло з чїмсьї мови, належить воно до тїєї маси слів чужомовного походження, що в московській мові зацепились, набравши типово московського „духа“. Тому, уживаючи, замість слова „лагєр“, українське „табір“, робимо це лише з огляду на те, що в нашїй пресї і літературї воно широко зацїпилося, хоч і не у вїдповіднїй значенні. Іван Івахів

Денвер, Коло.

СТАНЬМО В ОБОРОНІ ПРАВДИ

Сердечно вітаю допис Оксани Савойки — Мїз п. з. „Ту Гум іт мей коїсерн“. Думаю, що вона написала не лише до „Свободи“, а також і до д-ра Вїлїяма Нолтї, адресу якого подала в кїнці свого допису.

„Кілька місяців тому, придбавши „Ди Ворлд Бук Енциклопедїя“, я вже не раз збиралась написати до видавництва енциклопедїї про своє обурення з приводу перекручення фактів про Україну. Та все якось відкладала на „завтра“. Однак, під впливом згаданого вище допису, мїї лист уже пішов до д-ра В. Нолтї. І в тому листї наприкінцї зазначено адресу, на якї треба звертатись за точними інформаціями про історію України.“

Не знати, який буде результат, але мовчати ми не можемо. Я цілкомто підтримую пропозицію панї О. Савойки-Мїз якнайбільше вислати таких листів. Отже всі, кому дороге минуле нашого народу і нашої поневоленої України, станьмо в оборонї правди.

Наталка Бунак

Нюарк

СВОБОДА SVOBODA

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. — Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — \$12.00; на пї рік — \$6.25; на три місяці — \$3.25. — В Джєрсі Сїті і закордоном: — На рік \$14.00; на пї рік — \$7.50; на три місяці — \$4.00. — Для членів УН-Союзу, чолїонів і жінок — 65 центів місячно. За кошту заїну адреси платити 10 центів. Ченї і money orders виставляти на: „Svoboda“.

Августин Штефан

ЗАКАРПАТТЯ РОКУ 1914-ГО

Свою епископальну діяльність розпочав єпископ Папп з добрим знанням матеріальних потреб своїх парохїй, але із слабким знанням своїх вірників. Не знаючи мови вірників (урядова мова парохїй була мадярська), він не міг мати безпосередньої інформації і мусїв часто послуговуватись порадою своїх мадярських звитовадів. Однак, єпископ Папп не був упевнений щодо українців і часто просив подати свою думку о. А. Волюшини, о. Петра Гєбєя, о. д-ра Василя Гаджєгу та й інших вірних синів свого народу. Все таки він був переконаний, що єдина дорога до кращї майбутньої закарпаттї стати мадярами почуттям і мовно. Ту саму ідею пропонував у своїм лїкарськїм часописї „Тїсєвєлд“ (Долина Тїсї) рахїєвський адвокат д-р Августин Штефан, лїкарський губернатор в режимї Каролї і посол за ЧСР (далекїй свояк автора).

Треба підкрєслити, що єпископ Папп не переслїдував священників — русинів, навпаки, коли з вибухом війни мадярськї уряди почали переслїдувати „угоросинів“ і заарештували кілька десятків гр. — кат. священників, єпископ успішно інтерв'ював у прем'єра гр. Ст. Тїєї, який припинив бездієстайні арешти. Рокї 1914 мадярська влада розпочала акцію для знесення кирилїци з шкільних підручників та з церковних книг. Рокї 1915 владина розпорядком кирилїца в школах була замінена латинкою на підставі мадярської фонетикї, але для переведення такої самої „реформи“ в церковних

книгах треба було згоди церковного уряду. Єпископ Папп рішуче виступив проти реформи, за що будапєштьскї газети, гостро його критикували. Однак, єпископ Папп не відступив, і йому вдалось охоронити кирилїцу в церковних книгах. На сильний тїсєк мадярської влади запровадив він р. 1916 новий, григорїєвський калєндар в мучаківськїй спархїї, що послужило до посилення православного руху.

В Чєхословачкїй рєспублїцї єпископ Папп відмовився склести обїт вїрності і тому р. 1925 був віддалений і дістав апостольську адміністратуру в Мішколцї, тїх 25 парохїї мучаківськїй спархїї, що після мирового договору залишились в Мадяричинї. Помер р. 1945.

Більш агресивним був новий прїшвїєвський єпископ д-р Степан Новак (1879 - 1932), який походив із руської священної родини. По скінченні богослов'я склав теологїчнї іспїти у Відні і в рр. 1906 - 1908 був виховником дїтей графа Морїца Палфїфї, австр. — мадярського дипломата в Римї. Це дало йому можливість познайомитись з різними впливовими особами, які в 1913 р. допомогли йому стати єпископом в Прагєвї. Іменування його єпископом в дуже молодї віці вьякнєвало велике незадоволення серед духовенства. Не мавши належного життєвого досвїду, наростає він багато хиб і за короткий час задолжав спархїю, а своєю безпощадною мадяризациєю викликав в спархїї неспокїй і тертя. На його діяльність припадає скасування кирилїци, що він очєчє підтримував, і впровадження калєндаря нового стилю.

По приходї чєхїв залишив Прїшвїєв і переселився до Будапєшту, де жив у великій нуждї. Помер р. 1932.

Єпископом Крижевєцькїй Спархїї р. 1914 був Юлії Дрогєбєцький (1853 - 1934), який походив із Закарпаття; його батько був священником у Крачуновї біля Сїпота. По вьясненнї став профєсором і згодом директором угоргородської учительської семінарії. Писав мучаківскї статї, мав кілька церковних композицій і був добрим диригентом. Р. 1888 хор Ю.

Дрогєбєцького здобув перше місце на конкурсі всіх хорів Мадяричин, внаслідок чого його вїбрано головою Музичного Товариства Мадяричин. Р. 1891 іменовано Ю. Дрогєбєцького єпископом, щоб мадяризувати крижевєцьку спархїю. Та він зовсім не мадяризував свою спархїю, хоч почувався мадярським патріотом. але брав велику активну участь в публічнїм життї і часто посередничав у суперечках між хорватами і мадярами. Був сербїзним кандидатом на загребський римокатолицького архієпископа. Цього місця не дістав, бо попередній архієпископ, тоді вже кардинал Штрєомєр, вважав його за мадярофіла.

Ю. Дрогєбєцький вибудував гарну готичну церкву у Крижївцях, де було лише кілька вірників, і дорожочіну церкву в посїлостї єпископа в Прїбїчї, де не було аї одного вірника. Своїми надмірними витратами завіз спархїю до матеріальних турбот і тому р. 1914 дістав адміністратора о. д-ра Дїонїсія Нєрадії, якому доручено матеріальні справи. Єпископ Дрогєбєцький вїйшов р. 1920 на пенсію, а р. 1934 помер.

Хоч д-р Дїонїсій Нєрадії р. 1914 був тільки апостольським адміністратором і єпископом був вїсвчений лише р. 1915, подасмо його короткий життїєпис, бо вже призабуто цього великого єпископа — мученика Закарпаття і славного українського патріота.

Дїонїсій Нєрадії (1874 - 1940) народився в Руськїм Керестурї, в Бачкї. Середню школу і богословський семінар скінчив у Загребї р. 1899 був вїсвчений. Спочатку був парохом у селї Шїд, а по промощї доктором теологїї переїхав до загребського гр. — кат. семінару як прєфект і від р. 1902 як ректор. Р. 1915 був вїсвчений єпископом і р. 1920 перебрав крижевєцьку спархїю. В рр. 1922 - 1927 був апостольським адміністратором прїшвїєвськїй спархїї. Вернувшись додому, провадив далї свою харитативну й культурно-просвітну працю. Він жив не для себе: все, що мав, віддавав вдовам, сиротам, студентам, „Просвітї“. Його українсько-

патріотичнє наставлення і праця не подобалися деяким, між іншим і кільком хорватським священникам. Треба знати, що в крижевєцькїй спархїї було біля 10 000 гр. — католиків сербського походження, з яких багато стали гарячими хорватськими патріотами.

Від листопада до кїнця березня 1938 року єпископ Нєрадії був апостольським адміністратором Карпатської України. Духовенство надзвичайно тепло поставилося до свого нового єпископа, навіть мадярофілам імпонувала його щїрїсть і скромність.

Безпосередньо після окупації Карпатської України мадярська влада віддала єпископа Нєрадії під brutальний домашній арешт. Два мадярськї жандарми день і нїч стояли у його кїмнатї і навіть у калїлцї, коли він відправляв Службу Божу. По кількох днях жандарми вивезли його до Будапєшту, де його вїтцувало на волю з тим, що до Карпатської України не сїмє вертатись. Формальною причиною до цього було те, що єпископ Нєрадії був югославським громадянином.

Вернувшись до Загребу, єпископ Нєрадії жертвенно помагав карпато-українським вїтцачам. Р. 1940 під час церковної вїтцатї в парохїї Мрзло Полє він нагло помер. Деякі люди говорили, що його отруїли.

Малєр Миклоа Бутувич, що тоді в Югославї малював портрети єпископа, у своїй статтї „Два портрети“, виїсненїй 2 вересня 1955 р. в „Свободї“, пише: „Обидва ігумени (о. Оуїфрїй Вурдїк і о. Полїкарп Булик) і здається іще хтось з отцїв оточення владикї переконували його не їхати, бо це може скінчитись трагїчно. Але він не дав їм перекопати і, лїгдїдо посміхачьсь, сказав: „Я їду до нього сам і навіть без секретаря. Не може ж він бути таким неопанованим і жаднїй пїстїм, щоб зробити менї щось злого...“

„Українське Слово, Ужгород, 15 вересня 1932, вїсє. 15, стор. 2.
„Українське Слово, 22 лютого 1934, стор. 3.“

ІЗ ХРОНІКИ НЮАРКУ

Свято Матері
Чо не найбільшим святом для всіх дітей, а зокрема і для нашої української дітвори є День Матері. На повенений батьківщині — Україні під окупаційним московським режимом такого дня, чи то свято як День Матері — немає. В нас тут, в Америці, це виглядає зовсім інше. Це свято визнано американським урядом, його відзначають скрізь і всюди. Відзначають урочисто. Тож 9-го травня 1965 р. церква Святого Вознесіння м. Ньюарку Н. Дж., коли і вся Америка відзначає цей день, відзначила його спільно з організаціями Ю. ОДУМ-у та Рідної Школи.
По службі Божій от. прот. М. Харішак відправив Панахиду по всіх померлих та за-

гинулих матерях на Рідних землях і в розсіянні, а після відправи молебень за всіх матерів, а зокрема і за здоров'я матерів нашої Парафії. Церковний хор під кер. дир. П. Шварка проспівав всім матерям „Многая Літа“.
По відправленню молебня всі парафіяни зайшли до церковної залі, де і відбулося свято. Його відкрила голова виконної комісії Ю. ОДУМ-у п-і Л. Приходько. Діти А. Самчук, В. Приходько та О. Степова продеклямували вірші „Христос воскрес“, після чого хор Ю. ОДУМ-у проспівав кілька пісень. Диригував хором п. В. Пташинський, акомпанювала його донечка Л. Пташинська. Доповідь про День Матері та його значення в нашій українській спільно-

ті, виголосила вчителька Рідної Школи п-і Оля Матула. В концертній частині відбулися: виступи малих танцюристів. Найменші О. Федоренко, Р. Наливайко та Л. Думнич виконали один танок, а А. Наливайко, Г. Стройник та В. Степовий виконали „Козачок“.
Танки підготувала балет-майстер п-і Олександра Зайченко. Грав на акордіоні п. А. Філімончук. Віршик „Мама“ продеклямувала 4-х річна дівчинка, учениця, першої класи Рідної Школи — Ліда Думнич, а віршик „Для Матінки“ продеклямував В. Філімончук. На закінчення Хор Філі ОДУМ-у під кер. дир. В. Пташинського проспівав кілька пісень. В цьому хорі окрім одумків брали участь і мами. По цьому хорі старші Одумки і мами, приготувавши вареники, частували ними всіх, хто ще залишався на залі по закінченню цієї досить добре підготованої імпрези.

Панахида по померлих в Другій Світовій Війні
30 травня 1965 року (Меморіал дей), по Службі Божій на парафіальному подвір'ю церкви Святого Вознесіння, де стоїть символічна могила-пам'ятник в честь померлих воїнів, членів парафії Свято-Вознесенської Церкви, які загинули в другій світовій війні в боротьбі за волю а це: Степан Фік, Михайло Доля, Едвард Стечик, Георг Швец, Василь Кравчук, Степан Бартич, Михайло Цару, Іван Розек та Георг Габорський була відправлена урочиста Панахида. На Панахиду прибули в своїх уніформах Американсько-Українські Ветерани, учасники боїв другої світової війни, чисельне членство Юного і Старшого ОДУМ-у в своїх одностроях та багато вірних і гостей.
Перед Панахидою молитву за померлих в англійській мові прочитав капелан — стар-

шина: Американсько-Українських Ветеранів А. Мельничук. По молитві один з провідників М. Литвин подав сажот, по якому всі стали на струнку, а студент коледжу М. Шварко відспівав Американський Гімн.
Панахиду відправив от. прот. М. Харішак в супроводі церковного хору під кер. п. П. Шварко.
По закінченні Панахиди і відспіванні „Вічна Память“, члени ОДУМ-у проспівали молитву за Україну „Боже Великий“.
Участь у Фестивалю.
6-го червня 1965 року Рідна Школа при церкві Святого Вознесіння в Ньюарку брала участь у Фестивалю Парафіальних Шкіл, що його запланувала Консисторія Української Православної Церкви в Ваві Бруку. Учні з Рідної Школи дали на фестивалю ряд точок, а саме: Хор під кер. дир. В. Пташинського проспівав декілька пісень. Гурт дівчаток учениць школярки під кер. п-і Е. Степової в українських строях виконав вправу „Журавлі“. Рецитацію „Христос Воскрес“, в якій брали участь: Самчук Антонія, Приходько Валя та Степова Оля, підготувала п-і Л. Приходько. Квартет в складі: кер. квартету п. В. Кирейко — мандоліна, В. Приходько — піанно, П. Гаврошенко — акордіон та О. В. Степові — скрипки придеклямували учні П. Радомського виконали твір на слова Т. Шевченка — „Реве та стоїть Дніпр широкий“.
На фестивалі були присутні настоятель церкви от. прот. М. Харішак та всі учасники Рідної Школи, учні та велика кількість батьків та парафіяни Церкви Св. Вознесіння.

Увага! Увага!
ДЖЕРЗІ СІТІ й ОКОЛИЦІ!
В п'ятницю, 16-го липня 1965 року
в год. 7:00 вечором
в приміщенні
УКРАїнського НАРОДНОГО ДОМУ
при Fleet & Oakland Ave. — JERSEY CITY, N.J.
— відбудеться —
ІНФОРМАЦІЙНИ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділу УНСОЮЗУ
Надгудсонської Округи
в яких повинні взяти участь члени Окружної Управи та Урядові і конвенційні Делегати наступних Відділів:
25, 40, 170, 171, 196, 213, 270, 275, 281, 286, 287, 380.
Збори присвячені обговоренню нових забезпечених грамот та інших політичних забезпечених діяльності УНСОЮЗУ, введених з 1-го липня 1965 року.
Ці справи реферуватимуть:
РОМАН СЛОБОДЯН — головний касир УНСОЮЗУ і **ВОЛОДИМИР СОХАН** — асистент гол. секретаря УНСОЮЗУ.
На Збори запрошені всі члени і не-члени УНСОЮЗУ, зацікавлені справами життєвого забезпечення.
ЗА УПРАВУ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ:
Антін ШАРАН, голова Димитро ДИДИК, секретар

На СОЮЗІВЦІ
ПІД ЧАС ВАКАЦІЙ
СЛУЖБИ БОЖІ
— відправляються —
КОЖНОЇ НЕДІЛІ ПЕРЕД ПОЛУДНЕМ
В УКРАїнських КАТОЛИЦЬКИХ І ПРАВОСЛАВНИХ КАПЛИЦЯХ
Оселі УРСОЮЗУ „**ВЕРХОВИНА**“ Глен Спей
Субота, 17-го ЛИПНЯ 1965 р., год. 9-та веч.
Виступ Миколи ПОНЕДІЛКА
і ЗАБАВА при оркестрі Б. ГІРЯКА
Неділя, 18-го ЛИПНЯ 1965 р.
Год. 10-та ранку — **СЛУЖБИ БОЖІ**

У в-ві „Дніпрова Хвиля“
друкується велика праця
ПРОФ. Д-Р Н. ПОЛОНСЬКОЇ-ВАСИЛЕНКО
„ЗАПОРІЖНЯ ХІІІ СТОЛ. ТА ЙОГО СПАДЩИНА“
в ДВОХ ТОМАХ
Передмова проф. д-р О. Оглоблін
Перший том обіймає наступні розділи:
1. Історія Запоріжжя ХІІІ стол.
2. До історії Запоріжжя ХІІІ стол. (Леккер та Болтін).
3. З історії останніх часів Запоріжжя (остання боротьба Запоріжжя за його „вільність“).
4. До історії повстання на Запоріжжю 1768 року.
5. Зруйнування Запоріжжя Січі.
6. Маніфест 3 серпня 1775 р. в світлі тогочасних ідей.
7. Майно Запоріжжя старшини як джерело для соціально-економічного дослідження історії Запоріжжя.
Перший том матиме около 400 стор. і йде в друку прикінці пересилки 1965 р. Ціна амер. \$4.50 в передплаті. Передплату можна внести до кінця серпня 1965 р.
Адреса для замовлень і влати грошей:
Dniprowa Chwyla
8 Muenchen 2, Dachauerstr. 9, West Germany

УКРАїнський СПОРТОВИЙ КЛУБ в НЬЮ ЙОРКУ
До **УКРАїнської ГРОМАДИ МІСТА ЧІКАГО!**
Український Спортивний Клуб в Нью Йорку почувається до милого обов'язку покласти особливу дорожню як найсердечнішу подяку за Вашу велику підтримку та надзвичайно прихильне та щире відношення до нашої команди за час її побуту в днях 3 та 4-го липня ц. р. в Чикаго.
Завдяки Вашій підтримці наша команда цілком не відчувала, що знаходиться на чужому терені, і тому заграла свої вирішальні змагання за чашу СІАА з німецьким Спортивним Клубом Гайлоу з належним успіхом. Ви своєю постановою доказали, що наш успіх треба уважати загально-українським і що Ви до нього у великій мірі сприяли.
Зокрема щиро дякуємо Всес. о. Віцеканцлерові Романові Костюкові за захопливі слова на радіо-програмі, як рівнож цілому активу УАСТ „ЛЕВІ“ за моральну й матеріальну підтримку УСК-інцям. Наша сердечна подяка Всес. отцям Костюкові, Свистухові, Корчаківському і Чинченкові за ушанування цих змагань своєю присутністю.
Даліше дякуємо за цілогодішній мтр. Романові Прихланові, інж. О. Клофасові, п. Довідкові, п. Малому, п. А. Клофасові та п. О. Ванахові за поїзд та опіку над нашою командою від хвилини приїзду до Чикаго аж до моменту відльоту до Нью Йорку. Наша велика подяка належить п. Романові Дублянці за пропаганду на своїй радіо-програмі та за переведення інтерв'ю з капітаном команди п. Володимиром Шмидтовою (Дюномом).
Дякуємо щиро за привіти квітами команди СУМА „КРИЛА“ та Частові з Чикаго.
Наше особливе признання і подяка належить Докторові Ахилеві Христосовському, який не щадив ні часу, ні грошей, щоб наші змагання за чашу Америки закінчилися успіхом і щоб цей успіх відзначити як триумф цілої української спільноти в Америці.
ЗА РАДУ ДИРЕКТОРІВ УСК-у:
Д-р Ярослав ВОСІЦКА, голова
ЗА УПРАВУ УСК-у:
мтр. Зенон О. КОРИЧЕНСЬКИЙ, голова
Стеня КАЧМАРСЬКИЙ, місцевого
Ярослав КУРОВИЦЬКИЙ, менеджер

В КНИГАРНІ „СВОБОДА“ можна купити
Лесь ХРАПІВЦА:
Ростикова Назка
Ілюстрації Мико Мухомір-Мико
Ціна — \$1.50
Замовлення просимо слати:
СВОБОДА
P. O. Box 346
Jersey City 3, N.J.

Українська Мистецька Галерія в Нью Йорку
під керівництвом **Ольги Сопевицької**
в приміщенні Літературно-Мистецького Клубу, 149, 2-га Ave.
Для догоди туристів
У ВАКАЦІЙНОМУ СЕЗОНІ
Галерія буде доступна щодня від год. 11 дня до 9 вечора.
Звертатися до п-ні І. Гошовської, власниці крамниці ЕКО (поруч Клубу)
ВЕЛИКИЙ ВИБІР КАРТИН
найкращих українських мистців різних напрямків і різних жанрів.
ДОГІДНІ УМОВИ КУПІВА.

У ВИДАВНИЦТВІ „СВОБОДА“
ПО'ЯВИЛАСЯ ПОВІСТЬ ДЛЯ МОЛОДИ НАГОРОДЖЕНА ПЕРШОЮ ПРІМІЄЮ НА ЛІТЕРАТУРНОМУ КОНКУРСІ СЮЖО В Р. 1961
СОФІ ПАРФАНОВИЧ
ТАКИЙ ВІН БУВ...
(ІСТОРІЯ ОДНОГО ПСА)
Опівня 309. Ціна \$3.00 в м'якій обпаві
Не по оповіданню про щоденне життя пса чи, як хтось думає, пса-грати господаря. Тут пс і людина тісно пов'язані і разом творять історію наших днів з війною, долею, долею людей і вірного їх товариства пса з усіма трагічними воєнними діями аж до епіграфу за океан включно. Авторська повість легким стилем та героєм Пс пробади пса, щоб дати до рук нашої молоді книжку, з якої вона довідається про історію багатьох.
Замовлення і наслідки
ГІЛКА ЧЕКАМІ або ПОПОВИНИ ПЕРКАЗАМІ слати на адресу:
„СВОБОДА“ — P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

НЕМА ТО ЯК НА СОЮЗІВЦІ!
Оселі Українського Народного Союзу
в Ботсвільських горах біля міста **КЕРТОНСОН, Н. Н.**
В найближчу суботу 17-го липня 1965 року
ВЕЧІР ПІСНІ і МИСТЕЦЬКОГО СЛОВА
— виступлять —
солістка Ньюйоркської Міської Опері **Марія ЛІСОГІР**
при фортепіановому акомпаніменті **ОЛІ ДМИТРІВ** та артисти
Ярослав ПІНОТ і Оксана РУДАНЕВИЧІ
ВЕЧОРОМ ПРОВОДИТИМЕ **Володимир ГЕНТИШ**
ПІСЛЯ МИСТЕЦЬКОЇ ПРОГРАМИ **ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ**
ПРИ ЗВУКАХ ОРКЕСТРИ **„АМОР“**
ЗАБАВИ в кожну П'ЯТНИЦЮ і СУБОТУ

Пластприят в Нью Гейвені, Конн., працює
В минулому 1964 р. нова Управа Пластприят — головою була Олександр Кизик — поза співпрацю з Пластпрієм Станією, влаштувала кілька імпрез, які крім матеріальних користей дали і моральне відволоння і заохоту, що при мінімальному зусиллі і добрій волі можна знайти спільну мову з батьками.
З тих імпрез варто згадати наш „Чайний Вечір“, „Різдвяну імпрезу“ при співпраці місцевого Відділу УМІ. Цікавий теж був реферат письменниці Пластпріє Лісії Храпливої: „Національне виховання молоді“.
Нова Управа Пластпріє проявляє ініціативу і в цьому році 23 травня влаштувала в залі Укр. Народного Дому Чайний Вечір.
Вітаючи, в імені Управи Пластпріє, зібраних гостей, пластову станицю та референтку новачка з КПС п-і Н. Кулинич, я мала честь привітати присутню п. Кошиць, дружину славної пам'яті Олександра Кошиця. Хочу теж висловити подяку п. Нижанківській, яка прийняла наше запрошення і завітала до нас та привезла із собою частину цінної колекції укр. вишивок.

Вчителька англійської мови п-і А. Федоренко та голова Батьківського Комітету П. Матула.
На залі було 30 учнів. Було багато присутніх як батьків дітей так і гостей.
Загальні підсумки про перебіг навчання в Рідній Школі протягом року зробив голова Батьківського Комітету інж. П. Матула. Він згадав про досягнення в школі, а зокрема про добрий та високоякісний склад вчителів, про систематичність навчання в школі, про добрі осяги науки дітей в школі, рівнож згадав про ті недоліки, з якими приходилось боротися, а це здебільше те, що помічався брак приміщення, зокрема для англійської класи, яка мусила провадити навчання в церковній залі. Описав багато роздачі свідства учням, при чому вчителі висловлювали свої побажання на наступний рік.
На закінчення от. прот. М. Харішак від свого імені та від імені Парафіального Уряду висловив задоволення в успішному закінченні навчального року та подякував всім учителям та Батьківському Комітету за їхню працю з дітьми на шкільній ниві.
К. Степовий

ЛІТЕРАТУРНІ НОВИШКИ
Зінїда Тулуб: Людовина (істор. роман, два томи) \$4.35;
Юр. Яновський: Вершини (роман) \$1.85; П. Малико: Пелікан (книж. поет. творі) \$0.55; В. Чапленко: Північ (повість) \$2.90; Проф. П. Феденко: І. Малепа (велика книга) \$2.55; С. Складенко: Володимир (істор. роман) \$3.00; П. Мирний: Поїня (роман) \$3.00. Замовлення наслідати на адресу ОУП „Волоскозарт“
I. Manylo, P. O. Box 472 Vineland, N.J., U.S.A.

Жалілим словом сповідаємо Українських Бібліотекарів Америки й Канади та всю Українську Громади, що дня 28-го червня 1965 р. відійшов у Вічність, на 56-му році життя
Д-Р ЕКОН. НАУК, МІР БІБЛ.-ЗНАВСТВА
ЯРОСЛАВ СУШНІВ
Член нашого Товариства, глибоко відданий справам виховання і освіти Бібліотекар Католицької Семінарії Боромео в Укліф, Огайо.
ВІЧНА ТОВА ПАМ'ЯТЬ ДОБРОМУ ДРУЗЬО!
ТОВАРИСТВО УКРАїнських БІБЛІОТЕКАРІВ АМЕРИКИ

Увага! Книжка про Ольгу Кобилянську!
ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА
В цій книжці автор подає правдивий образ життя Великої Письменниці і змальовує героїні її творів, які, як Наталя Верковичина, пірли, що „наші полудні, поміж всіх літніх і ворожих обставин, що переслідували її та її народ“.
На основі фактів автор відкриває твердження сучасних літературознавців, які роблять із Кобилянської, авторки „Пірані“ та „Апостола Черні“, — прихильницею московсько-комуністичної диктатури в Україні.
В книжці 10 Ілюстрацій. • Кольорова обкладинка Т. ШУМЕЛОВИЧА
Ціна — \$1.00
Замовлення і наслідки слати на адресу:
СВОБОДА — 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Н. Цибрівська
голова Пластпріє.
У Відні сконфісковано книжку Ганса Ціллера „Гітлер, як його знав“, видану в одному виданні у Геттінгені в Західній Німеччині. Автор називав себе приятелем Гітлера і твердив, що Гітлер нічого не знав про масові екзекуції, виконували над жидками, та що взагалі був людиною гуманною і толерантною.

СМІРЕННИЙ БРАТ
Федір Прокопович ШЕПЕЛЬ
Народився в селі Засулля, Ромеєвського повіту в старій Гетьманській — Полтавщині. З дідів і праділів — козак, хлібороб, владар і охоронець степу! Будівник Української Народної Республіки. Розкулічений і гиний, як „ворог пароду“ сталінською диктатурою. В 1931 році змушений емігрувати з України, та перемістившись в Канаду, в Канаді, опинився в Ірані. Там 26 років працював якостерним робітником, і вивчив французьку мову. Літом 1957 року — дістався до Країни Волі — Вашингтону. Тут 7 років працював на фабриці в Грейндланді — Пенсильванії. Був поборником і жертвою. Доволяв залишити родину.
Зауважимо, що в суботу 10-го липня, рано в церкві Св. Миколая в Алентаві, в цей же день, о 8-й год. вечора, в каплиці погребіни Стефана Когута, відбувся урочистий Похорон, що його відсвяткували: Митрофаній Протосей о. К. Дамієнко-Данилевський, Протосей Віталій Коваленко, з участю Парафіального Хору св. Миколая.
У понеділок 12-го липня 1965 р. останній небіжчик брата Федора, перенесено до місця Вічного Співочу та віддані землі на Українському Національному Кладовищі в Ваві Бруку, Н. Дж. і відправлено надгробну Літню.
Син, сповняю Дорогий Земляче-Друже Федоре! Нехай чужа земля легко впаде на Твої груди, а Україна-Мати Тебе не забуде!
В словах схилиють свої голови перед Тобою: в Україні:
дружина — **МАРІЯ**
рідні брати — **ВАСИЛЬ** і **ПОРФИРІЙ**
рідні сестри — **ГАННА**
рідні племінники — **ВАРЯ** із Засуллі

ХРОНІКА УВАН У ЗДА

Наукові конференції в березні 1965-го року

Двома науковими конференціями УВАН у ЗДА шпанаула Шевченкову річницю: 6-го березня відбулася доповідь проф. Б. Мартоша — „Громадсько-політичні ідеї Т. Шевченка“, 13-го березня була доповідь д-ра Ст. Ріпкевича — „Кінь і Львів у 1914 році під прапором Шевченкових ідей“, під час якої виставлено виставку оригінальних фотографій Шевченкового зображення у Львові 28 березня 1914 р. з архіву Б-на Українських Січових Стрілців.

27-го березня на науковому засіданні Літературознавчої Секції Вадим Лещин прочитав доповідь — „Зустріч з сучасною польською поезією (з лабораторії перекладача)“.

Вечір Шевченкового слова

21-го березня Йосип Ріпкевич читав „Шевченкові заповіти“ — мовляв із творів поета. Відкриття і вступне слово — Юрій Лавріненко.

Пам'яті д-ра Л. Чикаленка

10-го березня відбулися в Академії жалобні збори пам'яті д-ра Левка Чикаленка, археолога і дослідника примітивного мистецтва, одного із засновників Української Вільної Академії Наук у 1945 році, який помер 7-го березня в Нью-Йорку. О. Архимонович, О. Домбровський, В. Кедровський, В. Міхальський, Б. Ржепський і О. Чикаленко говорили про різні аспекти наукової і громадської, політичної діяльності покійного, що мала надзвичайно широкий діапазон: від учня і співробітника видатного українського археолога Федора Вовка, мав свої оригінальні ідеї щодо виникнення орнаменту, був членом Української Центральної Ради і до дня смерті незламним громадянином Української Народної Республіки.

12-го березня відбулося засідання Президії УВАН у Канаді, на якому шпанаула пам'яті д-ра Левка Чикаленка.

Слово про покійного вголосив президент УВАН у Канаді, проф. Я. Рудницький, характеризуючи його наукові праці, організаційну діяльність на полі культури й науки та його самого, як людину видатних обдаровань. Виступали д-р М. Мандрика і проф. К. Антонович.

Пошертан пам'яті Левка Чикаленка

„Прийміть цю скромну пошертану на Академію, яка була дорогою Покійному“ — написав один із жертводавців. Пошертану пам'яті Левка Чикаленка склали: Л. Марголіс — \$25; по \$20: Ю. Кафтан, родина Ішуків, Лада Туркало, по \$10: З. Борисполець, О. Бражний, Ф. Бульбенко, Л. Дражевський, В. Кедровський, М. Коць, Б. Лотоцький, З. Мацин, Н. Пінковський, Д. Соловей, А. Шукейноць, Г. Яценко; по \$5: О. К. Архимонович, Г. Д. Бакум, С. Бервицький, Л. Биковський, І. Вулицький, Ю. І. М. Зеленький, Я. Г. Зозуля, Ю. І. О. Лукашук, В. Мартош, А. І. Ю. Нецадиленко, М. Француженко, ЦК Вшанування Пам'яті Симона Петлюри; \$4: Ю. Лавріненко, \$3 — О. Буревій. Від різних осіб — \$30.

Мистецькі виставки

14-го березня Фундація Академії і 28-й Відділ Союзу Українок Америки влаштували в залі церкви св. Івана Христителя в Ірвінгтоні виставку картин Олени Кульчицької і Софії Заричкої.

27-го березня відбулося закриття виставки малюнків творів Надії Сомко і Сергія Макаренка.

Фундаментальна наукова публікація Ю. Шевельова

У виданні Колумбійського університету вийшла книжка дійсного члена УВАН у ЗДА, проф. Юрія Шевельова, що є підсумком його багаторічних дослідів: George Y. Shevelov, A Prehistory of Slavic: The Historical Phonology

of Common Slavic, 1965. XX + 662 сторінок.

Музей - Архів УВАН у ЗДА

У березні 1965-го року до Музею - Архіву надійшло: книжок 98, періодичних видань 508, ілюстраційних матеріалів 96, різних 568, всього 1306 одиниць, з того редакції надіслали 206 періодиків.

В нижній залі експоновано картини з фондів Музею у Франції. Для майбутньої експозиції виписано у С. Пельца оригінальні малюнки малюнка - примітивіста Никифора і фотографії з його життя.

Протягом березня одержано ряд цінних матеріалів, зокрема В. Кедровський передав кілька чисел газети „Українська Трибуна“ (Варшава, 20-ті роки), географічну карту земель, де живуть українці, складену В. Геряновичем, та фотографії з українського життя в Європі 30-ох років (26 одиниць). Тетяна Кошиць почала пересилати дублетні матеріали з архіву О. Кошиць, переважно нотні видання славетного диригента і композитора з його помітками і печатками (56 одиниць). Від О. Гердак - Заклинської одержано матеріали, що стосуються її артистичної діяльності (афіші, програми, фото тощо, всього — 414 одиниць). Нову партію матеріалів до колекції А. та І. Горбачевських надіслали І. та Л. Носики — 32 фотокопії персональних посвідчень і грамот з чеських архівів. М. та Н. Дорошенко передали низку вирізок із газет статтей Володимира Дорошенка (54 од.). В. Павловський подарував збільшений ним фотопортрет Л. Чикаленка. Від в-ва „Пролет“, як депозит, надійшли 256 річників, переважно советських газет і журналів 50-60 років.

Також у березні надійшли матеріали від таких осіб: О. Архимонович (2 од.); Л. Биковський (4); Л. Гріцак (3); Л. Гец (1); О. Добровольська (7); І. Давко (17); А. Дублянський (1); Л. Єсен (24); Я. Зозуля (7); Л. Івченко (1); О. Ільницький (1); С. Качура (16); І. Калинович (1); І. Кмет (2); І. Корольовський (3); С. Кравець (1); А. Козловський (2); М. Лавренко (2); Б. Мартош (1); П. Метик (1); Р. Метельський (2); І. Овечко (1); М. Овчаренко (1); Н. Осадчана (2); С. Пельц (1); П. Постолок (1); В. Приходько (1); І. Решетар (1); І. Світ (21); О. Соколинський (1); П. Феденко (9). Прибавно книжки з українознавства на спеціальні кошти, які щомісяця надсилає Оксана Соловей. На нові книжки складено 93 каталожних картки. У відділі мистецтва систематизовано матеріали О. Гердак та Л. Єсенна і складено з них приймальні списки. Заінвентаризовано два нові експонати.

Грошові надходження Грошові надходження Надійшло по \$50 від Управління Об'єднання Українців у Вашингтоні і від С. Процюка (Нью-Йорк); \$35 — Відділ УККА в Лорейні, а \$30 — М. Мартиненко (Н.П.); по \$25 — О. Назаревич (Н.П.) і Г. та В. Шерей (Н.П.); \$20 — О. Федшин (Тексас). По \$10: 49 Відділ Українського Робітничого Союзу у Трентоні, П. Вовк (Н.П.), Д. Черчанівський (Дітройт), д-р І. Кіндрат (Рочестер), І. Кошур (Мінн.), Л. Лиман (Н.П.), з відзначення 70-ліття Нині Драй-Хмара, Р. Метельський (Пассейк, Н. Дж.), С. Незд (Трентон), І. Несенко (Н.П.), Н. Новопі-

ПОСАДНИК НЬО ЙОРКУ ОДРУЖУЄТЬСЯ

Сенсацією в Нью-Йорку з пресою повідомлення про одруження 55-літнього посадника цього міста Роберта Ф. Вагнера з 36-літньою Барбарою Кавано, сестрою заступника посадника Едварда Ф. Кавано. Обом воно з католиками і вінчання відбудеться 26 липня в катедрі св. Патрика в Нью-Йорку. На фото: посадник Вагнер і панна Кавано під час вистави в одному із театрів Нью-Йорку.

ДАНИЛО ГІЛЬ

(Посмертна згадка)

15-го червня українська православна парафія св. Петра і Павла в Янгтауні, Огайо, відправила на вічний спочинок свого заслуженого члена, фундатора і помічника в парафії, с. п. Данила Гіля.

Покійний народився 6 березня 1914 року в Кембелі, Огайо, як син емігрантів Семена і Анастасії з дому Середя. Данило був активним у громадському житті, розумів потреби нашої спільноти, дорожив своєю рідною церквою і радо жертвував на народні і релігійні цілі. Поза парафією церкву св. ап. Петра і Павла належав і був активним у 14 Відділі ім. св. ап. Петра і Павла УНСоюзу; був членом Православного Мужського Т-ва і Предсідником Української Православної Молодежі Ліги. Його дружина, з родиною Земків, померла 1959 року і тепер залишилася у неопікненому жемлі дві малі дочки у віці шістьох і вісьмох років — Анастасія і Катерина. Залишилися брати С. Гіля, сестру Анну Бенкович і стриччю

Осип Бенжжін.

Після похорону відбулися традиційні поминки в новім Центрі Укр. Прав. Громади, де промовляли численні присутні, між ними прот. о. А. Стангіра, а місцевий парох о. В. Оліницький в імені родини згадав про життя та працю Покійного. Щоб звеличати Покійного вирішили зібрати добровільні пожертви, якими зайнявся Осип Бенжжін, відшлавши на будівлю Церкви Пам'ятку, а Банду Бруку — \$43.65. Вічна Тобі, Даниле, пам'ять!

Короткі вісті

В Індії офіційно допускають в державних установах — 15 мов: гінді, англійська і 13 різних місцевих мов. Індійська преса дозволяє компанію в обороні англійської мови, виступаючи спеціальним індійським говором і перекладаючи, що дає можливість відкрити англійській мові, Індійці поважають при тому на американців, які також „замеркнізували“ англійську мову — висловами і мовою.

Ізраїльський уряд мовчить погодився на запропонованого Західною Німеччиною 1-го першого амбасадора в Ізраїлі, дипломата д-ра Рольфа Пальмса. Уряд вибрав союмонову формулу, що він ні заперечує, ані не відкидає тієї кандидатури, залишаючи рішення міністрів закордонних справ Гольд Маса. На останні зазначено, що відкриття особи першого ізраїльського амбасадора в Німеччину, Жидівська опія висловлює застереження проти д-ра Пальмса, як колишнього старшини з останньої світової війни. Проте він не був нацистом.

сський (Н.П.), С. Перейма (Н.П.), Р. Погорельський (Ілліной), Г. Сливка (Н.П.), О. Соловей (Мінн.), М. Старієнко (Філа), проф. С. Тимошенко (Каліф.), В. Третьяковський, Т. Юрєвич (Н.П.), Г. Яценко (Н.П.); по \$5: Г. Дмитрів (Лос-Анджелес), Ю. Дмитрів (Рочестер, Н.П.), Роман Парсел (Н.П.), К. Рибалка (Н.П.); \$4 одержано з вчеза пам'яті Михайла Драй-Хмара у Мінеаполісі, \$3 від М. Росітського (Н.П.).

Від Управління УВАН у ЗДА Управа Академії і управа Фундації Академії щиро дякують усім жертводавцям. Різноманітність діяльності Академії можлива лише завдяки підтримці прихильників української вільної науки. Пожертви на окремі фонди витрачаються лише на призначену мету.

Далі йде збірка коштів на сплату боргу за будинок, на поточну працю Академії і на такі фонди: видання праці „Леса України. Хронологія життя і творчості“, фонд вшанування пам'яті М. Ветухова і Т. Осмацького, „Історичних збірників“, фонд видання праці О. Оглобля, фонд В. Винниченка і фонд допомоги українським науковцям ім. Д. Дорошенка. Всі пожертви надіслати на адресу: Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., 206 West 100 St., New York, N.Y. 10025.

Праця
MALE & FEMALE
ПОДРУЖЖЯ
В стар. віці, відповіді до праці в 1-шій школі ресторані, асистент шефа і загальна праця в кухні. Досвід — нескінченний. Гарне помешкання. Платня за згодою. 35 хвилин з Нью-Йорку. Пропу телефонувати або писати по-англійськи: HANSEN HOUSE
Route 202 Oakland, N. J. (201) 837-4400

Праця
HELP WANTED MALE
Механіки
Велика гуртова продаж в пекарні. Бруклін. Досвід при maintenance і вимагається знання напруг машинерії. Добра платня і бенефіти.
Tel.: Mm. COOPER
MA 5-2900

ОПЕРЕТОРИ
до цілого шкільного одягу. Постійна праця, добра платня. Також поможати люди на пенсії.
ELJAY SPORTSWEAR
40 W. 22nd St., New York City (4th Fl.) (212) OR 5-7142

МАШІНІСТИ—TOOLMAKER
1-шо класні
Jigs & Fixtures. Добра будучність, постійна праця. Висока платня, вакації і т. д.
HILLSIDE, N. J.
201 687-6700

Механіки
Машиністи
Фактори при Maintaining Packing Machines або інших автоматичних влаштуваннях.
ВИСОКІ СТАВКИ ПЛАТНІ.
Компанія повністю оплачує бенефіти. Постійна праця. Зголошуватись:
CALL Mr. SCHACHAT
General Manager
Margon Corp.
140 Thomas St., Newark, N.J. Bl 8-2211
An Equal Opportunity Employer

Машиністи
1-шо КЛАСНІ
Обнагожені з машинними дописами або іншими автоматичними знаряддями великої швидкості, — та адміністративний досвід.
• ВИСОКА ПЛАТНЯ
• ДОСКОНАЛІ УМОВИНИ
• КОМП. ПЛАТІТЬ БЕНЕФІТИ
Margon Corp.
140 Thomas St., Newark, N.J. Call General Manager
Mr. SCHACHAT, Bl 8-2211
An Equal Opportunity Employer

Машиністи
1-шо КЛАСНІ
Обнагожені з машинними дописами або іншими автоматичними знаряддями великої швидкості, — та адміністративний досвід.
• ВИСОКА ПЛАТНЯ
• ДОСКОНАЛІ УМОВИНИ
• КОМП. ПЛАТІТЬ БЕНЕФІТИ
Margon Corp.
140 Thomas St., Newark, N.J. Call General Manager
Mr. SCHACHAT, Bl 8-2211
An Equal Opportunity Employer

Машиністи
1-шо КЛАСНІ
Обнагожені з машинними дописами або іншими автоматичними знаряддями великої швидкості, — та адміністративний досвід.
• ВИСОКА ПЛАТНЯ
• ДОСКОНАЛІ УМОВИНИ
• КОМП. ПЛАТІТЬ БЕНЕФІТИ
Margon Corp.
140 Thomas St., Newark, N.J. Call General Manager
Mr. SCHACHAT, Bl 8-2211
An Equal Opportunity Employer

Машиністи
1-шо КЛАСНІ
Обнагожені з машинними дописами або іншими автоматичними знаряддями великої швидкості, — та адміністративний досвід.
• ВИСОКА ПЛАТНЯ
• ДОСКОНАЛІ УМОВИНИ
• КОМП. ПЛАТІТЬ БЕНЕФІТИ
Margon Corp.
140 Thomas St., Newark, N.J. Call General Manager
Mr. SCHACHAT, Bl 8-2211
An Equal Opportunity Employer

Машиністи
1-шо КЛАСНІ
Обнагожені з машинними дописами або іншими автоматичними знаряддями великої швидкості, — та адміністративний досвід.
• ВИСОКА ПЛАТНЯ
• ДОСКОНАЛІ УМОВИНИ
• КОМП. ПЛАТІТЬ БЕНЕФІТИ
Margon Corp.
140 Thomas St., Newark, N.J. Call General Manager
Mr. SCHACHAT, Bl 8-2211
An Equal Opportunity Employer

Машиністи
1-шо КЛАСНІ
Обнагожені з машинними дописами або іншими автоматичними знаряддями великої швидкості, — та адміністративний досвід.
• ВИСОКА ПЛАТНЯ
• ДОСКОНАЛІ УМОВИНИ
• КОМП. ПЛАТІТЬ БЕНЕФІТИ
Margon Corp.
140 Thomas St., Newark, N.J. Call General Manager
Mr. SCHACHAT, Bl 8-2211
An Equal Opportunity Employer

Машиністи
1-шо КЛАСНІ
Обнагожені з машинними дописами або іншими автоматичними знаряддями великої швидкості, — та адміністративний досвід.
• ВИСОКА ПЛАТНЯ
• ДОСКОНАЛІ УМОВИНИ
• КОМП. ПЛАТІТЬ БЕНЕФІТИ
Margon Corp.
140 Thomas St., Newark, N.J. Call General Manager
Mr. SCHACHAT, Bl 8-2211
An Equal Opportunity Employer

Машиністи
1-шо КЛАСНІ
Обнагожені з машинними дописами або іншими автоматичними знаряддями великої швидкості, — та адміністративний досвід.
• ВИСОКА ПЛАТНЯ
• ДОСКОНАЛІ УМОВИНИ
• КОМП. ПЛАТІТЬ БЕНЕФІТИ
Margon Corp.
140 Thomas St., Newark, N.J. Call General Manager
Mr. SCHACHAT, Bl 8-2211
An Equal Opportunity Employer

Машиністи
1-шо КЛАСНІ
Обнагожені з машинними дописами або іншими автоматичними знаряддями великої швидкості, — та адміністративний досвід.
• ВИСОКА ПЛАТНЯ
• ДОСКОНАЛІ УМОВИНИ
• КОМП. ПЛАТІТЬ БЕНЕФІТИ
Margon Corp.
140 Thomas St., Newark, N.J. Call General Manager
Mr. SCHACHAT, Bl 8-2211
An Equal Opportunity Employer

Машиністи
1-шо КЛАСНІ
Обнагожені з машинними дописами або іншими автоматичними знаряддями великої швидкості, — та адміністративний досвід.
• ВИСОКА ПЛАТНЯ
• ДОСКОНАЛІ УМОВИНИ
• КОМП. ПЛАТІТЬ БЕНЕФІТИ
Margon Corp.
140 Thomas St., Newark, N.J. Call General Manager
Mr. SCHACHAT, Bl 8-2211
An Equal Opportunity Employer

Машиністи
1-шо КЛАСНІ
Обнагожені з машинними дописами або іншими автоматичними знаряддями великої швидкості, — та адміністративний досвід.
• ВИСОКА ПЛАТНЯ
• ДОСКОНАЛІ УМОВИНИ
• КОМП. ПЛАТІТЬ БЕНЕФІТИ
Margon Corp.
140 Thomas St., Newark, N.J. Call General Manager
Mr. SCHACHAT, Bl 8-2211
An Equal Opportunity Employer

Машиністи
1-шо КЛАСНІ
Обнагожені з машинними дописами або іншими автоматичними знаряддями великої швидкості, — та адміністративний досвід.
• ВИСОКА ПЛАТНЯ
• ДОСКОНАЛІ УМОВИНИ
• КОМП. ПЛАТІТЬ БЕНЕФІТИ
Margon Corp.
140 Thomas St., Newark, N.J. Call General Manager
Mr. SCHACHAT, Bl 8-2211
An Equal Opportunity Employer

Машиністи
1-шо КЛАСНІ
Обнагожені з машинними дописами або іншими автоматичними знаряддями великої швидкості, — та адміністративний досвід.
• ВИСОКА ПЛАТНЯ
• ДОСКОНАЛІ УМОВИНИ
• КОМП. ПЛАТІТЬ БЕНЕФІТИ
Margon Corp.
140 Thomas St., Newark, N.J. Call General Manager
Mr. SCHACHAT, Bl 8-2211
An Equal Opportunity Employer

Real Estate
НА СКОРУ ПРОДАЖ
в БАНД БРУКУ, Н. Дж., одна миля від Української Православної церкви.
3 1/2 АКРИВ РІВНОЇ ЗЕМЛІ
зі садом 50 дерев і 300 корців виноградів.
Керниця зі здоровою водою.
\$5,000 один акр землі.
Телефонувати в Нью-Йорку — до 6-01 веч. — 736-6286, а по 6-01 — 728-6410

Business Opportunity
ДЕЛИКАТЕСЕН-ГОСРЕРІЯ
47 Hicks St., Brooklyn Heights
Добре сусідство, понад \$1,700 тижнево, 6 днів, в неділю закрито. Дobre пиво і закуска. Ціна \$15,000 — \$5,000 готівки. „Air cond.“ з кімн. апартаментів позадку, йати 8th Ave. Subway до High St. або 7th Ave. Subway до Clark St., Brooklyn.
Tel.: MA 4-5927

РІЗНЕ
ЧИ ВИ ТЕРПІТЕ
НА АСТМУ?
„ГЕЙ ФІВЕР“
Ось чудовий лік, який стримує атаки бронхіальної астми і „гей фівер“ в митті і полематри три-чотири години. Цю славу формулу CALCIO FIBERINAL можна тепер дістати без рецепта, при чому в виробі CALCIO FIBERINAL є ефективний і безпечний, запальний сполучний сон без адреналіну і спазмів і боло. CALCIO FIBERINAL уживають тисячі жінок і чоловіків через довгі роки і прокується дає тепер цей лік з гарантією звороту грошей. — ШІЛТІ тільки Ваше повне ім'я в адресу з чеком або моні ордерам на \$2.50 сполучок з 50 таблеток до ITAL DRUGS, DEPT. 52, 225 Lafayette St., N.Y.C. 10012, а лік буде виланий Вам з оплаченою поштою. Якщо Ви не будете повністю задоволені, можете повернути цю лік з незукритими таблетками для повного звороту грошей.

РІЗНЕ
ЧИ ВИ ТЕРПІТЕ
НА АСТМУ?
„ГЕЙ ФІВЕР“
Ось чудовий лік, який стримує атаки бронхіальної астми і „гей фівер“ в митті і полематри три-чотири години. Цю славу формулу CALCIO FIBERINAL можна тепер дістати без рецепта, при чому в виробі CALCIO FIBERINAL є ефективний і безпечний, запальний сполучний сон без адреналіну і спазмів і боло. CALCIO FIBERINAL уживають тисячі жінок і чоловіків через довгі роки і прокується дає тепер цей лік з гарантією звороту грошей. — ШІЛТІ тільки Ваше повне ім'я в адресу з чеком або моні ордерам на \$2.50 сполучок з 50 таблеток до ITAL DRUGS, DEPT. 52, 225 Lafayette St., N.Y.C. 10012, а лік буде виланий Вам з оплаченою поштою. Якщо Ви не будете повністю задоволені, можете повернути цю лік з незукритими таблетками для повного звороту грошей.

РІЗНЕ
ЧИ ВИ ТЕРПІТЕ
НА АСТМУ?
„ГЕЙ ФІВЕР“
Ось чудовий лік, який стримує атаки бронхіальної астми і „гей фівер“ в митті і полематри три-чотири години. Цю славу формулу CALCIO FIBERINAL можна тепер дістати без рецепта, при чому в виробі CALCIO FIBERINAL є ефективний і безпечний, запальний сполучний сон без адреналіну і спазмів і боло. CALCIO FIBERINAL уживають тисячі жінок і чоловіків через довгі роки і прокується дає тепер цей лік з гарантією звороту грошей. — ШІЛТІ тільки Ваше повне ім'я в адресу з чеком або моні ордерам на \$2.50 сполучок з 50 таблеток до ITAL DRUGS, DEPT. 52, 225 Lafayette St., N.Y.C. 10012, а лік буде виланий Вам з оплаченою поштою. Якщо Ви не будете повністю задоволені, можете повернути цю лік з незукритими таблетками для повного звороту грошей.

РІЗНЕ
ЧИ ВИ ТЕРПІТЕ
НА АСТМУ?
„ГЕЙ ФІВЕР“
Ось чудовий лік, який стримує атаки бронхіальної астми і „гей фівер“ в митті і полематри три-чотири години. Цю славу формулу CALCIO FIBERINAL можна тепер дістати без рецепта, при чому в виробі CALCIO FIBERINAL є ефективний і безпечний, запальний сполучний сон без адреналіну і спазмів і боло. CALCIO FIBERINAL уживають тисячі жінок і чоловіків через довгі роки і прокується дає тепер цей лік з гарантією звороту грошей. — ШІЛТІ тільки Ваше повне ім'я в адресу з чеком або моні ордерам на \$2.50 сполучок з 50 таблеток до ITAL DRUGS, DEPT. 52, 225 Lafayette St., N.Y.C. 10012, а лік буде виланий Вам з оплаченою поштою. Якщо Ви не будете повністю задоволені, можете повернути цю лік з незукритими таблетками для повного звороту грошей.

РІЗНЕ
ЧИ ВИ ТЕРПІТЕ
НА АСТМУ?
„ГЕЙ ФІВЕР“
Ось чудовий лік, який стримує атаки бронхіальної астми і „гей фівер“ в митті і полематри три-чотири години. Цю славу формулу CALCIO FIBERINAL можна тепер дістати без рецепта, при чому в виробі CALCIO FIBERINAL є ефективний і безпечний, запальний сполучний сон без адреналіну і спазмів і боло. CALCIO FIBERINAL уживають тисячі жінок і чоловіків через довгі роки і прокується дає тепер цей лік з гарантією звороту грошей. — ШІЛТІ тільки Ваше повне ім'я в адресу з чеком або моні ордерам на \$2.50 сполучок з 50 таблеток до ITAL DRUGS, DEPT. 52, 225 Lafayette St., N.Y.C. 10012, а лік буде виланий Вам з оплаченою поштою. Якщо Ви не будете повністю задоволені, можете повернути цю лік з незукритими таблетками для повного звороту грошей.

РІЗНЕ
ЧИ ВИ ТЕРПІТЕ
НА АСТМУ?
„ГЕЙ ФІВЕР“
Ось чудовий лік, який стримує атаки бронхіальної астми і „гей фівер“ в митті і полематри три-чотири години. Цю славу формулу CALCIO FIBERINAL можна тепер дістати без рецепта, при чому в виробі CALCIO FIBERINAL є ефективний і безпечний, запальний сполучний сон без адреналіну і спазмів і боло. CALCIO FIBERINAL уживають тисячі жінок і чоловіків через довгі роки і прокується дає тепер цей лік з гарантією звороту грошей. — ШІЛТІ тільки Ваше повне ім'я в адресу з чеком або моні ордерам на \$2.50 сполучок з 50 таблеток до ITAL DRUGS, DEPT. 52, 225 Lafayette St., N.Y.C. 10012, а лік буде виланий Вам з оплаченою поштою. Якщо Ви не будете повністю задоволені, можете повернути цю лік з незукритими таблетками для повного звороту грошей.

РІЗНЕ
ЧИ ВИ ТЕРПІТЕ
НА АСТМУ?
„ГЕЙ ФІВЕР“
Ось чудовий лік, який стримує атаки бронхіальної астми і „гей фівер“ в митті і полематри три-чотири години. Цю славу формулу CALCIO FIBERINAL можна тепер дістати без рецепта, при чому в виробі CALCIO FIBERINAL є ефективний і безпечний, запальний сполучний сон без адреналіну і спазмів і боло. CALCIO FIBERINAL уживають тисячі жінок і чоловіків через довгі роки і прокується дає тепер цей лік з гарантією звороту грошей. — ШІЛТІ тільки Ваше повне ім'я в адресу з чеком або моні ордерам на \$2.50 сполучок з 50 таблеток до ITAL DRUGS, DEPT. 52, 225 Lafayette St., N.Y.C. 10012, а лік буде виланий Вам з оплаченою поштою. Якщо Ви не будете повністю задоволені, можете повернути цю лік з незукритими таблетками для повного звороту грошей.

РІЗНЕ
ЧИ ВИ ТЕРПІТЕ
НА АСТМУ?
„ГЕЙ ФІВЕР“
Ось чудовий лік, який стримує атаки бронхіальної астми і „гей фівер“ в митті і полематри три-чотири години. Цю славу формулу CALCIO FIBERINAL можна тепер дістати без рецепта, при чому в виробі CALCIO FIBERINAL є ефективний і безпечний, запальний сполучний сон без адреналіну і спазмів і боло. CALCIO FIBERINAL уживають тисячі жінок і чоловіків через довгі роки і прокується дає тепер цей лік з гарантією звороту грошей. — ШІЛТІ тільки Ваше повне ім'я в адресу з чеком або моні ордерам на \$2.50 сполучок з 50 таблеток до ITAL DRUGS, DEPT. 52, 225 Lafayette St., N.Y.C. 10012, а лік буде виланий Вам з оплаченою поштою. Якщо Ви не будете повністю задоволені, можете повернути цю лік з незукритими таблетками для повного звороту грошей.

РІЗНЕ
ЧИ ВИ ТЕРПІТЕ
НА АСТМУ?
„ГЕЙ ФІВЕР“
Ось чудовий лік, який стримує атаки бронхіальної астми і „гей фівер“ в митті і полематри три-чотири години. Цю славу формулу CALCIO FIBERINAL можна тепер дістати без рецепта, при чому в виробі CALCIO FIBERINAL є ефективний і безпечний, запальний сполучний сон без адреналіну і спазмів і боло. CALCIO FIBERINAL уживають тисячі жінок і чоловіків через довгі роки і прокується дає тепер цей лік з гарантією звороту грошей. — ШІЛТІ тільки Ваше повне ім'я в адресу з чеком або моні ордерам на \$2.50 сполучок з 50 таблеток до ITAL DRUGS, DEPT. 52, 225 Lafayette St., N.Y.C. 10012, а лік буде виланий Вам з оплаченою поштою. Якщо Ви не будете повністю задоволені, можете повернути цю лік з незукритими таблетками для повного звороту грошей.

РІЗНЕ
ЧИ ВИ ТЕРПІТЕ
НА АСТМУ?
„ГЕЙ ФІВЕР“
Ось чудовий лік, який стримує атаки бронхіальної астми і „гей фівер“ в митті і полематри три-чотири години. Цю славу формулу CALCIO FIBERINAL можна тепер дістати без рецепта, при чому в виробі CALCIO FIBERINAL є ефективний і безпечний, запальний сполучний сон без адреналіну і спазмів і боло. CALCIO FIBERINAL уживають тисячі жінок і чоловіків через довгі роки і прокується дає тепер цей лік з гарантією звороту грошей. — ШІЛТІ тільки Ваше повне ім'я в адресу з чеком або моні ордерам на \$2.50 сполучок з 50 таблеток до ITAL DRUGS,